

Domy na topie

PROJEKTY
domów jednorodzinnych

Zanim zaczniesz
budować –
wybór wykonawcy

Willa z kamienia

Dom na nowe
milenium

Rezydencja ambasadora

Nowości AGD

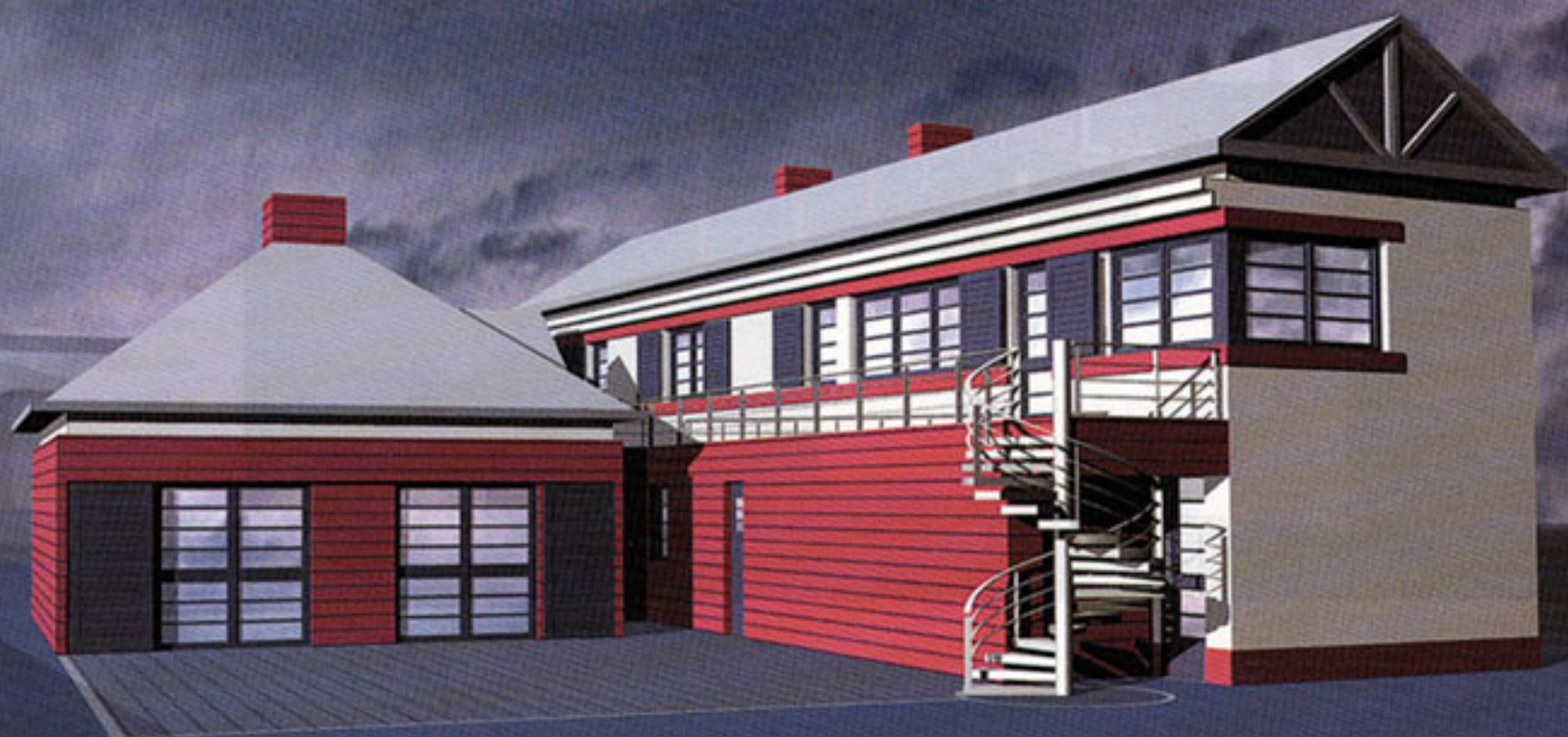
Łazienki na targach

Wiklina inaczej

Dom dzienny, dom nocny

projekty

Przedstawiamy
dwa projekty
krakowskiego
architekta

Krzysztofa Ingardena
— dom „S” i dom „H”
— zaopatrzone
w opowieść
ich twórcy
o projektowaniu
domu, które może
przypominać pisanie
scenariusza
filmowego.
Pierwszy z dwu
prezentowanych
domów zaciekawia
już samym rozbiciem
bryły na część
dzienną i część nocną,
które powoduje,
że przestrzeń domu
sprawia wrażenie
urozmaiconej
wciągając do zabawy
wędrujących po niej
mieszkańców.

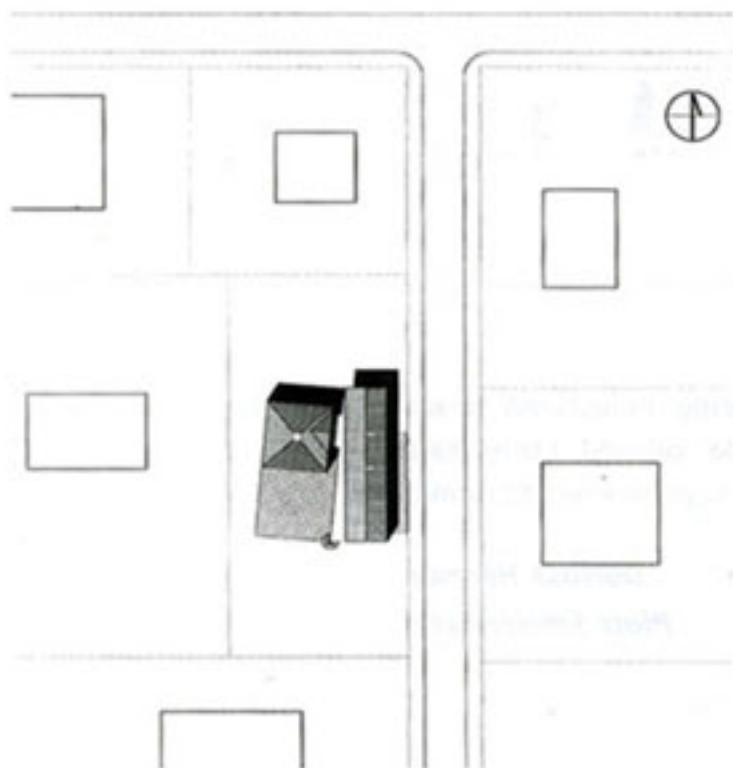
widok domu od strony
południowo-zachodniej

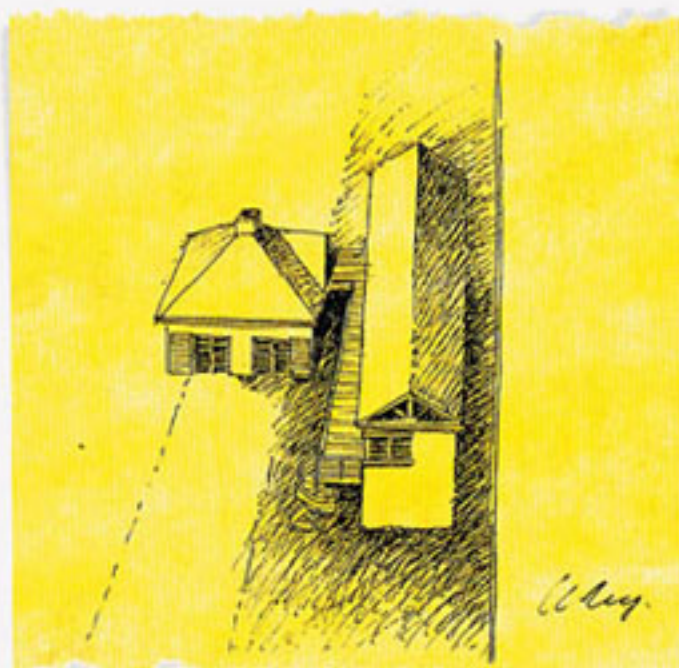
sytuacja

scenariusz domu

Projektowanie domu dla obcej osoby czy rodziny jest dla architekta zadaniem niezwykle delikatnym. Architekt tworzy bowiem mikro-świat złożony z różnych przedmiotów, w którym danej osobie przypadnie się poruszać i żyć przez wiele lat. Architekt buduje klatkę, celę, zadaszenie, labirynt, magazyn, maszynę do mieszkania i jakby tego nie nazwać inaczej, ogranicza i narzuca, choć również organizuje przestrzeń poruszania się i zachowania mieszkańców. Są przecież osoby, które nie mogą poprawnie funkcjonować na co dzień w pewnych typach przestrzeni — na przykład w przestrzeniach chaotycznych, nieuporządkowanych, o nadmiernej ilości detali atakujących zmysły; jeszcze inni zaś dobrze się czują w pokojach, które przepiętne są przedmiotami, pamiątkami, zalegającymi wspomnieniami, pomagającymi potwierdzać poczucie tożsamości mieszkańca.

Doceniam znaczenie i przywiązuję dużą wagę do tego, jak materiały i kształty mogą wpływać na tworzenie środowiska przyjaznego życiu, pracy, odpoczynkowi. Niektóre przedmioty pomagają

widok ogólny domu:
wizualizacja i szkic
Krzysztofa Ingardena

elevacje:
wschodnia (wejściowa),
zachodnia

elevacje:
północna,
południowa

skupić się w pracy, przypominają doznania i emocje pomocne w projektowaniu czy pisaniu.

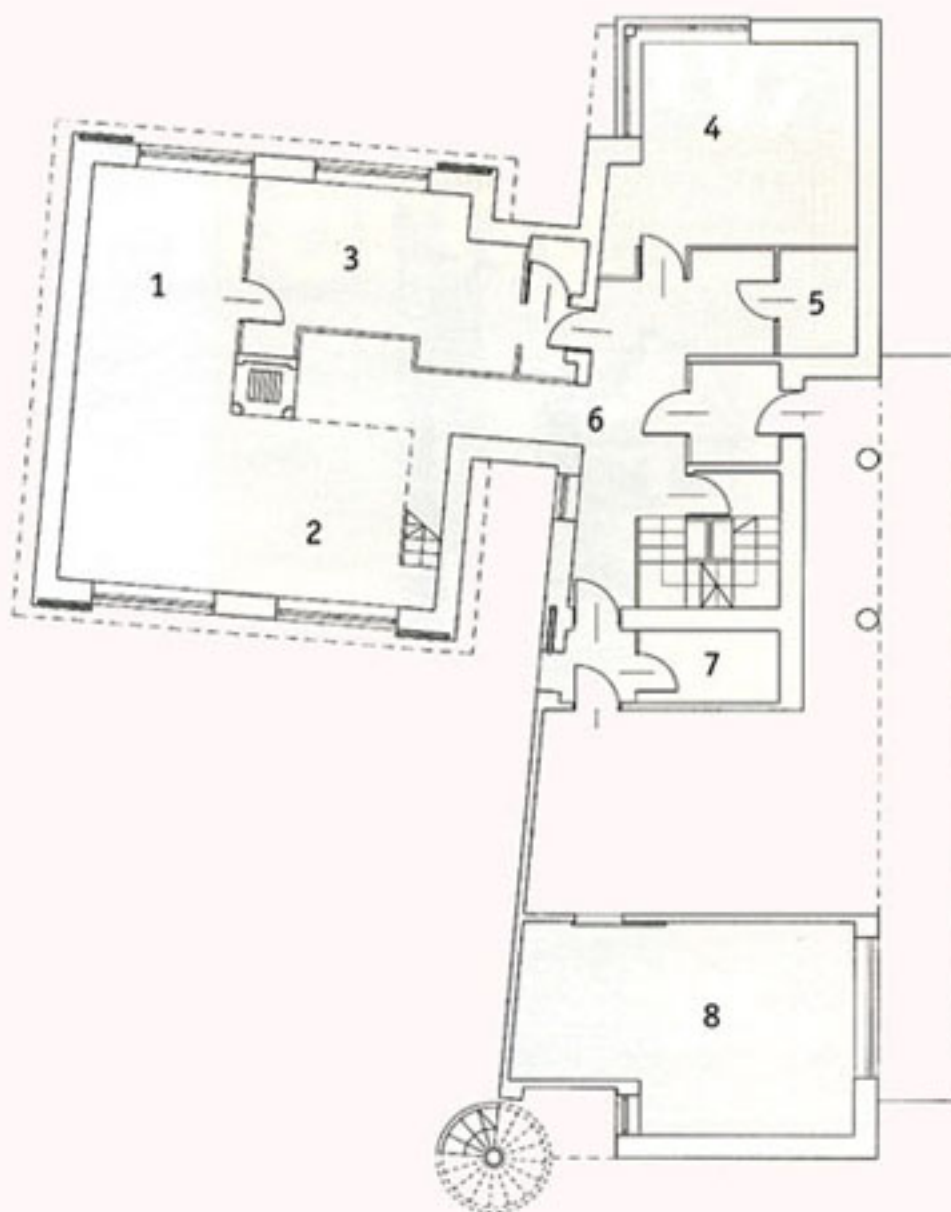
Niektóre materiały są ciepłe, inne zimne: niektórzy źle znoszą kontakt z metalem, inni znowu kochają stal nierdzewną, szkło, plastik i są skłonni umeblować swój dom czy mieszkanie jak poczekalnię lotniska lub punkt sprzedaży telefonów.

A zatem projektowanie domu wymaga od architekta bardzo rozważnego podjęcia decyzji o doborze materiałów wykończeniowych, ale także precyzyjnego przemyślenia „scenariusza” domu. Poprawny scenariusz domu to szereg decyzji projektowych, wyborów, które obudowują myśl przewodnią projektu. Można mówić o „myśli przewodniej” scenariusza domu, tak jak mówimy o myśli przewodniej scenariusza filmowego. Także dom posiada bowiem swój temat, dramaturgię akcji z wprowadzeniem, rozwinięciem i kulminacją, posiada sekwencję zdarzeń, przestrzeni i funkcji.

Architekt przeprowadza „widza” przez poszczególne strefy mieszkania. Początek to wejście do domu, które stanowi granicę, przejście (nawet dla użytkownika nieświadomego tego faktu) pomiędzy zachowaniami nazwijmy to publicznymi a zacho-

waniami prywatnymi. Elewacja frontowa to z reguły fragment pewnego porządku organizacji przestrzeni miejskiej, np. ulicy, o narzuconej skali elementów i charakterze.

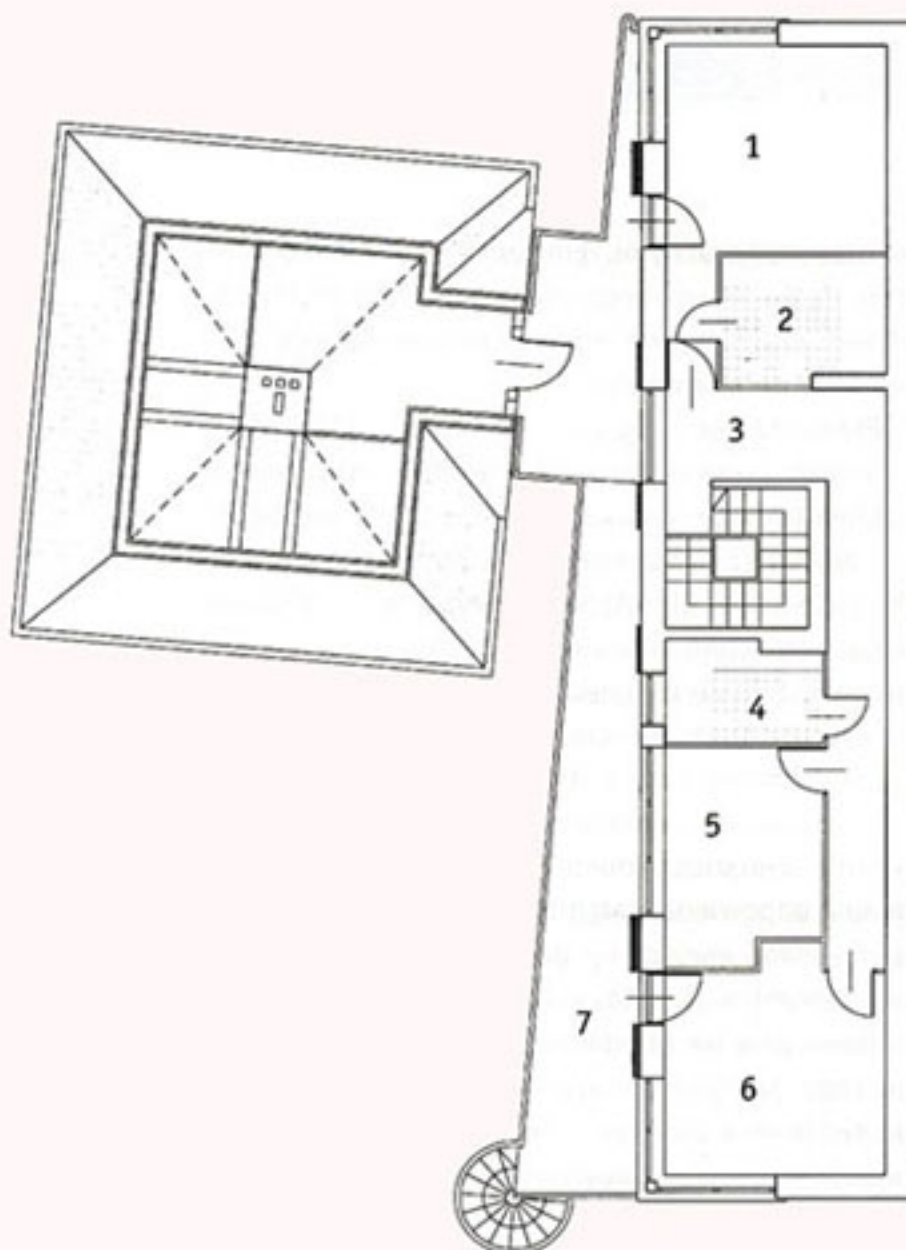
Przekraczając próg wchodzi się w strefę indywidualnego życia rodziny, przy wejściu zostawia się zabłocone buty, parasol, strzelbę i inny niezbędny na zewnątrz codzienny ekwipunek myśliwego. Wchodzi się w przestrzeń przyjazną, bezpieczną, mającą strukturę odpowiadającą stylowi życia rodziny. Przestrzeń ta dzieli się funkcjonalnie na różne kategorie, np. na funkcje dzienne i nocne lub na funkcje obsługiwane i obsługujące, na przestrzeń ciemną i jasną, zamkniętą i otwartą itp. Myśl przewodnia scenariusza domu jest każdorazowo indywidualną odpowiedzią architekta na to, co podpowiada mu dane miejsce — działka, jej orientacja wobec kierunków świata, wobec widoków. Jest także odpowiedzią na upodobania klienta, w zależności od tego, jak głęboko architekt w nie wniknie i na ile swobodnie posługuje się elementami, z których buduje — a więc komponowaniem widoków, komponowaniem światła, projektowaniem doznań dotykowych i wizualnych codziennego życia w domu.

parter [m²]

1. jadalnia	11,00
2. pokój dzienny	32,80
3. kuchnia	15,40
4. pokój	18,60
5. toaleta	3,10
6. hol	13,50
7. pom. gospodarcze	3,90
8. garaż	25,00

plan parteru: między garażem a pomieszczeniem gospodarczym widać głębokie „wcięcie” elewacji wschodniej, z którego prowadzi wejście do domu; zarówno parter części wschodniej i mający wysokość dwu kondygnacji pawilon zachodni mieszczą funkcje dzienne

piętro [m²]

1. sypialnia	18,80
2. łazienka	7,40
3. korytarz	17,60
4. łazienka	5,60
5. sypialnia	11,40
6. sypialnia	11,40
7. taras	58,50

plan piętra: część wschodnia została przeznaczona na część nocną, sypialną; w pawilonie widoczna jest antresola prowadząca przez taras do części nocnej domu; pod antresolą znajduje się kuchnia wyodrębniona ścianami w dolnej kondygnacji pawilonu

powierzchnie [m ²]:	
zabudowy	251,3
całkowita	365,0
użytkowa	287,0
kubatura [m ³]	
	1272,0

widok wnętrza pawilonu zachodniego: centralną pozycję zajmuje kominek; belki wyznaczają ćwiartki — kuchenną (w głębi za kominkiem) oraz trzy tworzące przestrzeń jadalnianą i wypoczynkową; schody prowadzą na antresolę łączącą pawilon z piętrem wschodniej części domu

Prezentowane tu projekty nie zostały nigdy zrealizowane. Należą do tych, którym stanęły na przeszkodzie przyczyny tak zwane losowe. Jednak można na ich przykładzie prześledzić zasady, na których oparto projektowe scenariusze.

scenariusz domu „S”

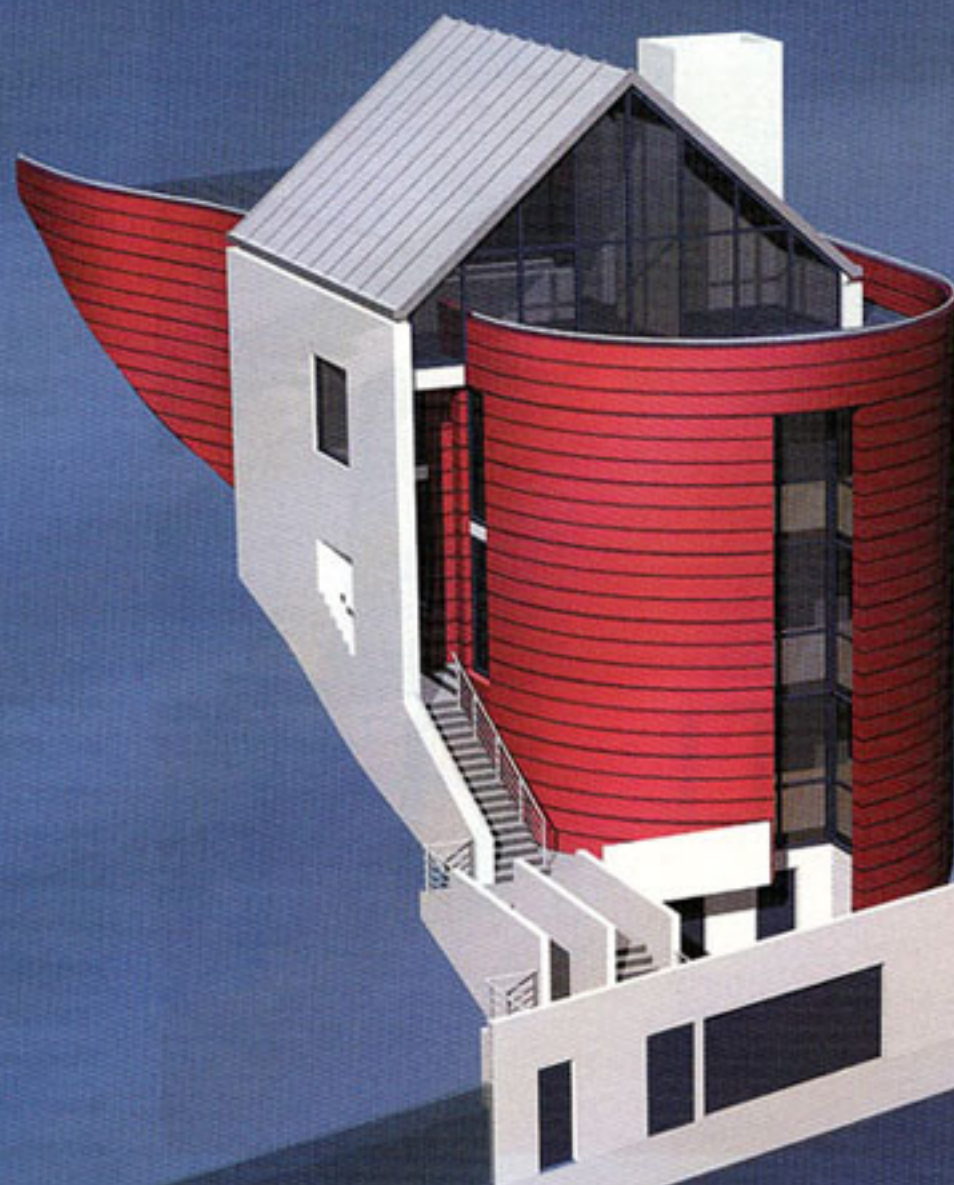
Dom nazwany przeze mnie „S” stanąć miał na przedmieściu. Głównym walorem działki jest widok na południe — na pola i pas lasu, na niknące nad nim na horyzoncie łagodne wzgórza. Działka jest wąska i przylega do wąskiej ulicy dojazdowej dłuższym bokiem. Dwa samochody, którymi dysponuje rodzina wjeżdżają z ulicy prosto w wycięte w elewacji miejsca parkingowe i garażowe. Elewacja frontowa to w tym wypadku długa ściana odgradzająca przestrzeń ulicy od przestrzeni działki. Jest prawie pozbawiona okien i tylko „wycięcia” w parterze mają nas wprowadzić do zatoki, w której zostawiamy pojazdy i podchodzimy do wejścia. Po otwarciu drzwi wejściowych i przejściu przez przedsionek wzrok wchodzącego zatrzymuje się na kominku umieszczonym w pokoju dziennym. Wchodząca osoba otrzymuje czytelną informację o tym, że znajduje się w sferze organizowanej przez funkcjeienne. Do strefy pozostałych funkcji prowadzą schody zlokalizowane obok wejścia.

Jasno ukazuje się hierarchia przestrzeni — pokój dzienny jest główną dwukondygnacyjną przestrzenią domu: scenariusz prowadzi bowiem wchodzącą do domu osobę w kierunku kominka stanowiącego zamknięcie krótkiej perspektywy korytarza. Po znalezieniu się w jego pobliżu rozpościera się przed wchodzącym rozległy widok na południe. Tej osi widokowej podporządkowana jest kompozycja i orientacja pawilonu dziennego. Jest on bowiem przekrzywiony w stosunku do budynku wejściowego tak, aby widok krajobrazu jak najlepiej komponował się w ramach dużych przeszkleń w kierunku południowym. Pokój dzienny ma swoją strefę kominkową i jadalną, obsługiwaną bezpośrednio z kuchni. Nad częścią pokoju zaprojektowano antresolę, przez którą można się dostać na taras łączący obie bryły i oba typy funkcji — dzienną i nocną. Po przejściu przez taras można zejść schodami na poziom niższy — do ogrodu, by wrócić potem na przykład do pokoju dziennego. Stworzona została zamknięta pętla przejść i zróżnicowanych przestrzeni jasnych, ciemnych, otwartych na widoki i zamkniętych, co w efekcie stwarza duże możliwości „zabawy” i relaksu.

Krzysztof Ingarden

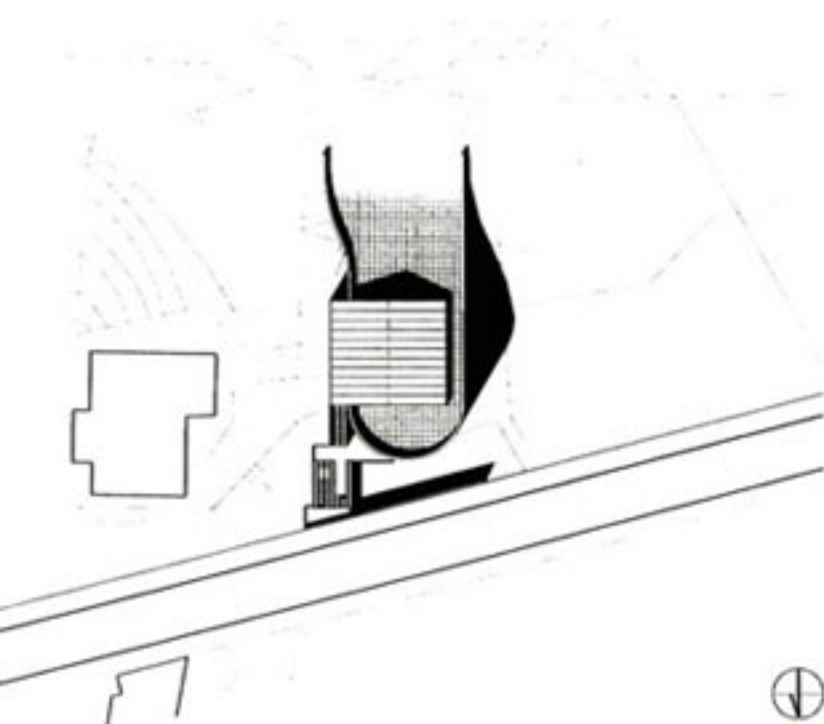
Dom pod kopcem

projekty

widok domu od strony
północno-wschodniej

sytuacja

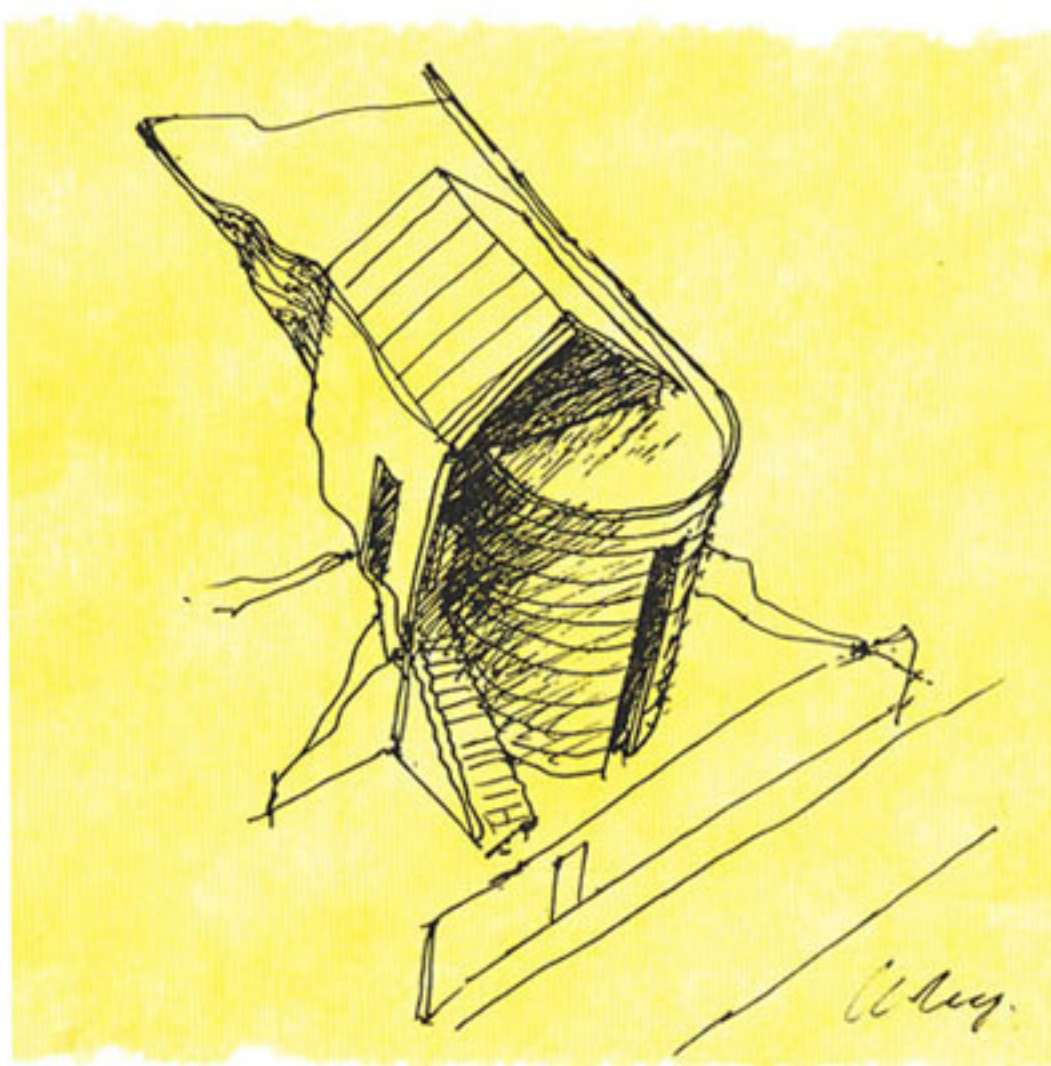

scenariusz domu „H”

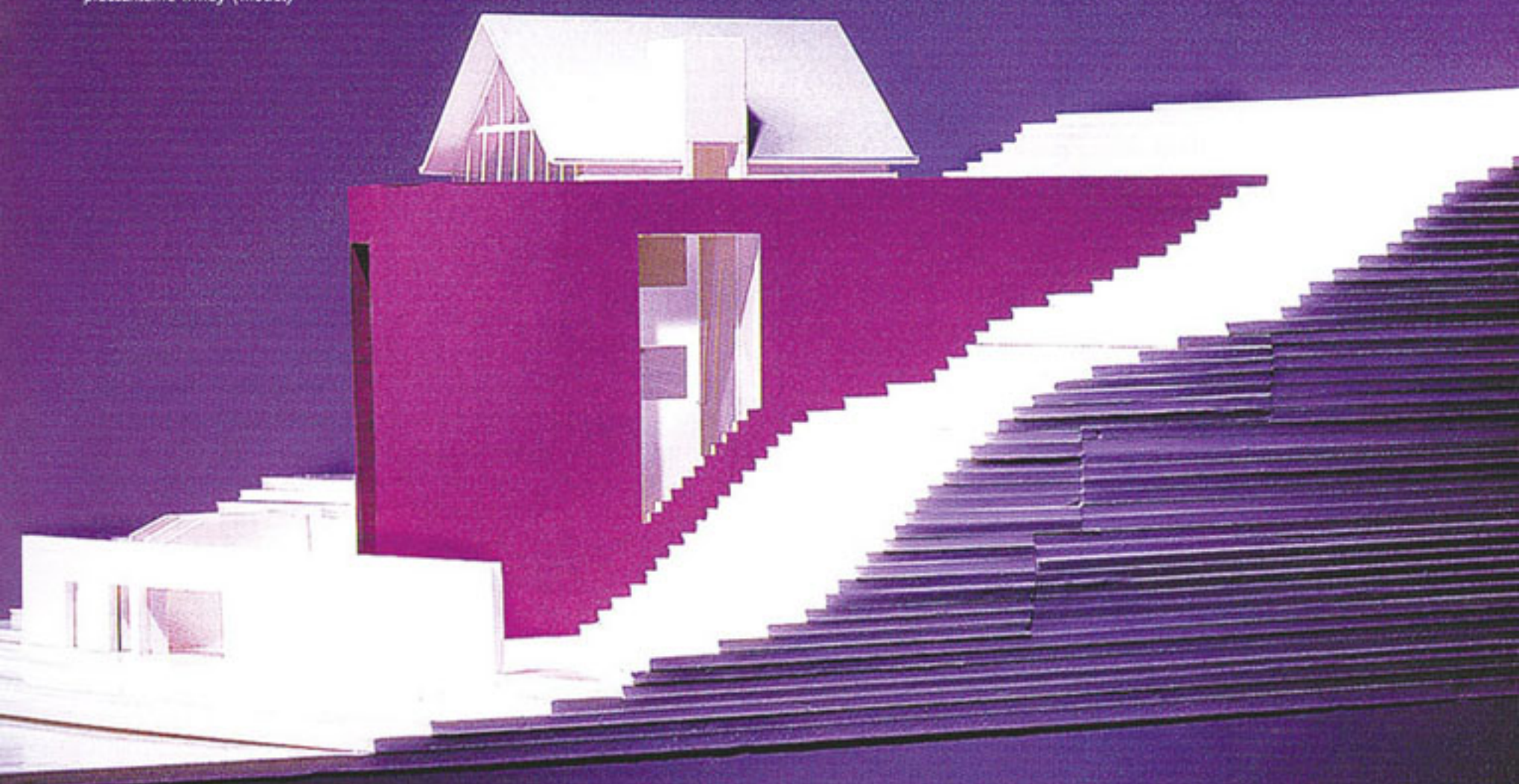
Dom „H” to historia kilkuwatkowa. Jeden z tematów podsunęty został przez topografię i kontekst działki. Leży ona bowiem w Krakowie, przy stromej ulicy, na zboczu pod kopcem Kościuszki, w niedalekim sąsiedztwie ceglanych murów fortyfikacji. Z górnej części tej działki rozpościera się piękny widok na Błonia i panoramę Krakowa. Już na wstępie było więc wiadomo, co musi się stać kulminacją scenariusza projektowego: po wspięciu się krętymi schodami otoczonymi murem fortyfikacji widz staje na szczycie wieży oczarowany rozpościerającym się widokiem. Należało teraz wymyślić drogę wejścia na szczyt. Pięcie się w górę nie jest przecież pociągającym zajęciem, o ile cel nie

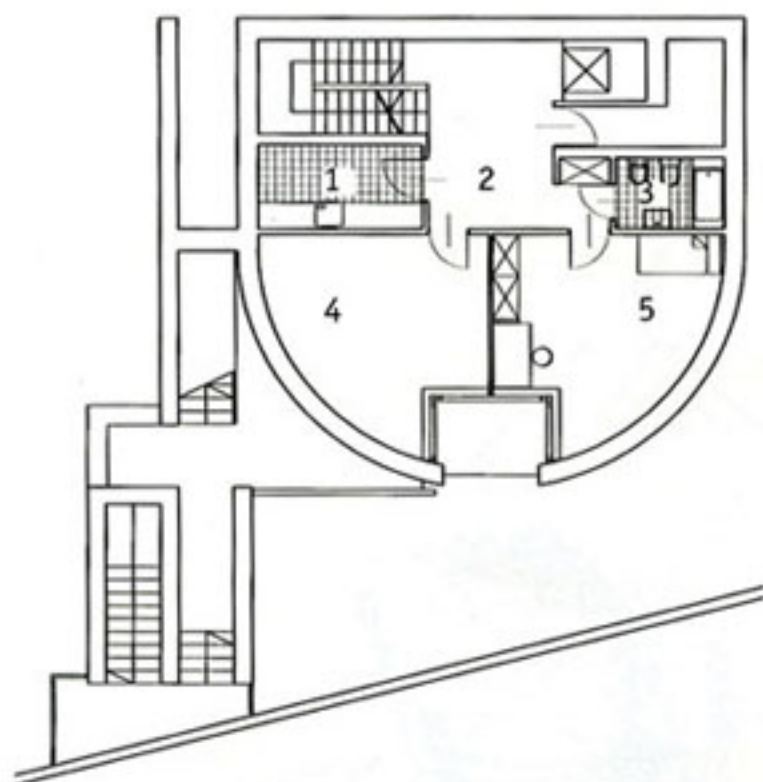
**Tym, co
zdecydowało
kształt tego domu
była niezwykle stroma
działka i fortyfikacyjny
kontekst okolic
krakowskiego
kopca Kościuszki.
Jest to dom dla tych,
którym bliskie jest
dosłowne rozumienie
powiedzonka *my
home is my castle*,
ale bez tyleż
popularnych dzisiaj,
co absurdalnych
detali: baszt
i wieżyczek.**

został wyraźnie zarysowany. Sam widok to satysfakcja niewystarczająca, aby zmusić zmęczonego człowieka do wysiłku wspinania się po schodach. Cel musiał być mocniejszy: stała się nim kuchnia z pokojem dziennym, który umieszczono na górnym tarasie fortyfikacji. Tam stworzono centrum mieszkania, a duży taras południowy jest jedyną poziomą częścią stromej działki; dotarcie do niego ułatwia przeszkłona od strony zachodniej winda. Pomiedzy garażami i wejściem na parterze a tarasem umieszczono trzy kondygnacje, z których dwie górne to sypialnie. Dolna mieści pokój pracy i pokój związany z hobby gospodarza.

widok domu od strony zachodniej; widoczne przeszklenie windy (model)

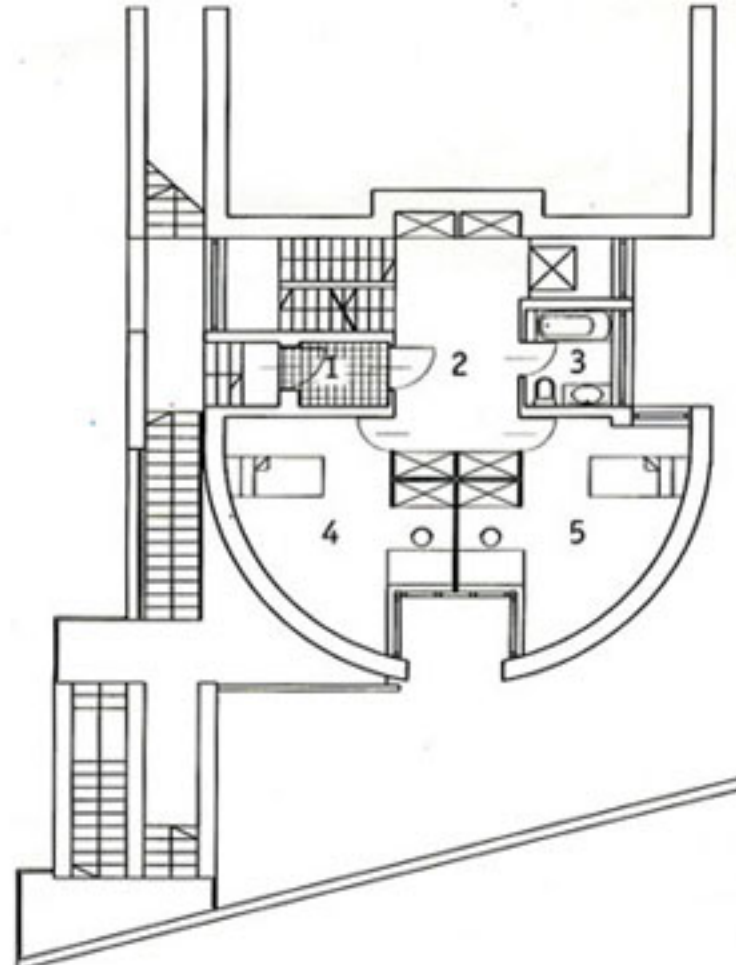

plan pierwszego piętra,
do którego nie ma dostępu
z zewnątrz; na tę kondygnację
można się dostać jedynie
z poziomu drugiego piętra

piętro 1 [m²]

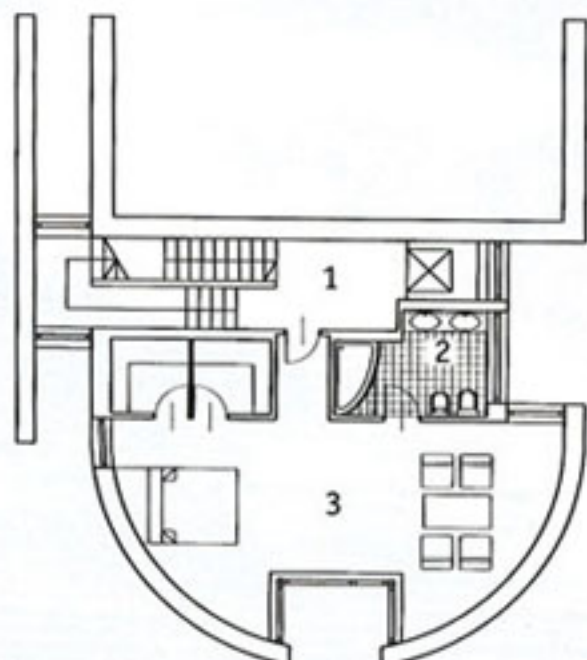
1. pralnia	6,90
2. korytarz	14,00
3. łazienka	3,80
4. siłownia	20,40
5. pokój gościnny	17,80

plan drugiego piętra:
tu znajduje się wejście
do domu i sypialnie
wyraźnie odcięte od części
komunikacyjnej — schodów
prowadzących na kolejne dwa
piętra w górę i na piętro
pierwsze poniżej

piętro 2 [m²]

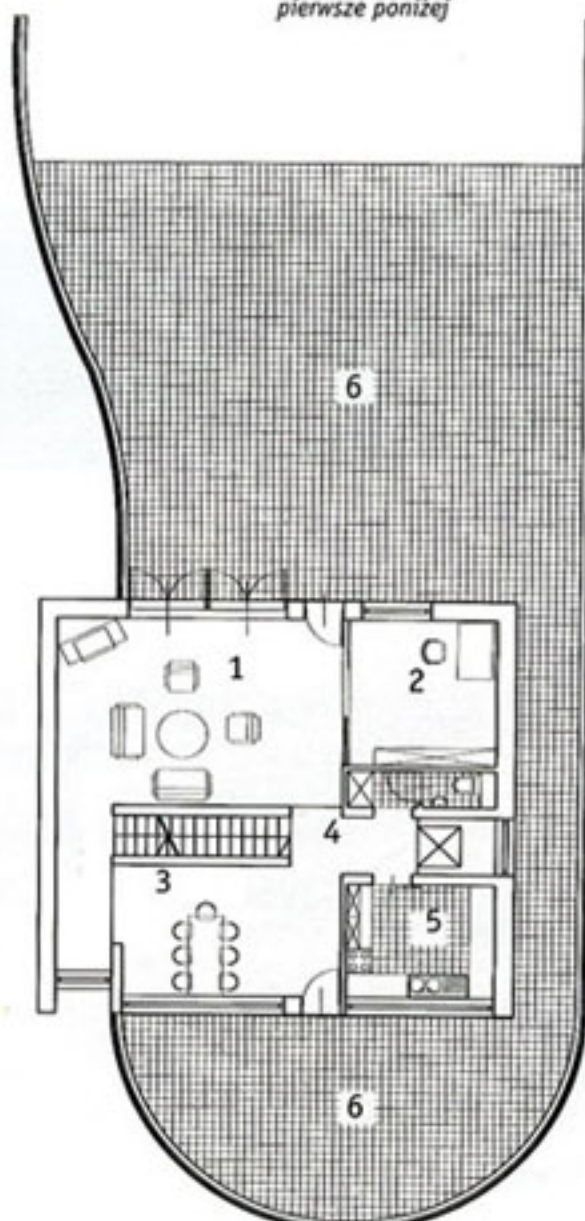
1. przedsionek	3,30
2. korytarz	13,50
3. łazienka	4,20
4. sypialnia	17,70
5. sypialnia	17,70

piętro 3 [m²]

1. korytarz	6,80
2. łazienka	6,80
3. sypialnia rodziców	42,00

plan trzeciego piętra: tu znajduje się
sypialnia rodziców z łazienką i garderobami;
schody każą piąć się jeszcze wyżej

plan czwartego piętra:
ukoronowanie wspinaczki —
pokój dzienny, jadalnia,
kuchnia i gabinet z wielkim
tarasem oferującym widoki na
Błonia i panoramę Krakowa

piętro 4 [m²]

1. pokój dzienny	30,80
2. gabinet	12,20
3. jadalnia	19,50
4. korytarz	6,00
5. kuchnia	9,70
6. tarasy	178,60

dom dzienny, dom nocny

Ingarden & Ewý, architekci sp z o.o.

autor projektu
arch. Krzysztof Ingarden
projekt: 1989

powierzchnie [m ²]:	
zabudowy	251,3
całkowita	365,0
użytkowa	287,0
kubatura [m ³]	
	1272,0

KOSZTORYS

Wartości łączne [zł]:	
robocizna	89 220
materiały	133 627
sprzęt	11 022
łączny koszt stanu surowego [zł]:	233 869

Wartość poszczególnych elementów [zł]:	
roboty ziemne	7 679
fundamenty	16 924
izolacje fundamentów	2 136
podłoże na gruncie	11 068
stropy, belki, słupy i schody	48 760
ściany zewnętrzne	42 002
ściany wewnętrzne	24 384
dach	46 854
okładziny ścian	34 058

MATERIAŁY I TECHNOLOGIE

Budynek zaprojektowano w konstrukcji murowej, realizacja w technologii tradycyjnej. Ściany zewnętrzne warstwowe, elementy ceramiczne z pustaków MAX lub żelbetowe. Stropy żelbetowe wylewane na mokro. Schody wewnętrzne stalowo-drewniane. Schody zewnętrzne i ławy fundamentowe żelbetowe. Dach cztero- i dwuspadowy o więźbie drewnianej kryty czerwoną dachówką ceramiczną. Elewacja tynkowana lub wykończona kremowym piaskowcem, kondygnacja cokołowa częściowo w okładzinie z cegły klinkierowej spoinowanej. Stolarka okienna aluminiowo-drewniana. Drzwi zewnętrzne i wewnętrzne drewniane. Posadzki drewniane (parkiet) i ceramiczne.

dom pod kopcem

Ingarden & Ewý, architekci sp z o.o.

autor projektu
arch. Krzysztof Ingarden
współpraca
arch. Aneta Kurek,
arch. Piotr Hojda
projekt: 1997

powierzchnie [m ²]:	
zabudowy	340,7
całkowita	522,0
użytkowa	380,0
kubatura [m ³]	
	1853,0

KOSZTORYS

Wartości łączne [zł]:	
robocizna	117 303
materiały	154 390
sprzęt	40 233
łączny koszt stanu surowego [zł]:	311 926

Wartość poszczególnych elementów [zł]:	
roboty ziemne	33 781
fundamenty i ściany oporowe	16 701
izolacje fundamentów	922
podłoże na gruncie	9 017
stropy, schody	65 824
ściany zewnętrzne	81 141
ściany wewnętrzne	39 618
dach	26 485
okładziny ścian	38 434

MATERIAŁY I TECHNOLOGIE

Budynek zaprojektowano w konstrukcji murowej, realizacja w technologii tradycyjnej. Ściany zewnętrzne warstwowe, ściany wewnętrzne konstrukcyjne z pustaków ceramicznych MAX. Stropy i schody żelbetowe wylewane na mokro. Ławy i ściany fundamentowe oraz ściany oporowe żelbetowe. Dach dwuspadowy o więźbie drewnianej z pokryciem z czerwonej dachówki ceramicznej. Elewacja z okładziną z piaskowca i cegły klinkierowej. Stolarka okienna aluminiowo-drewniana. Drzwi zewnętrzne i wewnętrzne drewniane. Posadzki drewniane (parkiet) i ceramiczne. Budynek wyposażono w windę.

dom monumentalny

BIURO PROJEKTÓW
Jarosław Huebner

autorzy projektu
arch. Agnieszka Huebner
arch. Jarosław Huebner
projekt: 1998

powierzchnie [m ²]	
zabudowy	174,6
całkowita	284,6
użytkowa	233,9
kubatura [m ³]	
	938,0

KOSZTORYS

Wartości łączne [zł]:	
robocizna	85 272
materiały	229 118
sprzęt	6 412
łączny koszt stanu surowego [zł]:	320 802

Wartość poszczególnych elementów [zł]:	
roboty ziemne	7 442
fundamenty	23 019
izolacje fundamentów	2 461
podłoże na gruncie	6 944
stropy, belki, słupy i schody	47 868
ściany zewnętrzne	57 271
ściany wewnętrzne	16 572
dach odwrócony i daszek	42 077
okładziny ścian	117 148

MATERIAŁY I TECHNOLOGIE

Ściany fundamentowe betonowe do wysokości izolacji poziomej w ścianie. Ze względu na niekorzystne warunki wodne budynek jest posadowiony płytko i obsypany ziemią z wykopów i dodatkowo nawiezioną. Cokół otynkowany tynkiem cementowym. Podłoga garażu cementowa utwardzona żywicą, a podłoga mieszkania to panele drewniane na kleju. Podłoga z termoizolacją. Ściany zewnętrzne parteru i piętra z bloczków gazobetonowych. Ściany działowe parteru i piętra o grubości 12 centymetrów murowane z bloczków lub szkieletowe z płyt gipsowo-kartonowych. Mieszany układ konstrukcyjny: tradycyjny murowany ze szkieletem żelbetowym. Strop zaprojektowano jako monolityczne płyty żelbetowe. Stropodach o odwróconym układzie warstw. Kominy murowane z cegły pełnej z wkładami z kształtek ceramicznych (wentylacja i przewody spalinowe), przewody spalinowe obmurowane cegłą pełną. Okładzina elewacyjna kamienna. Daszek nad wejściem zaprojektowano jako rozwiązanie systemowe z profili aluminiowych.